

برآورد تعداد نشریات مورد نیاز پژوهشگران علوم پزشکی ایران برای انتشار مقاله

محمد رضا پاشنگ^۱، حمزه علی نورمحمدی^۲، علی شرفی^{۳،۴}

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: هدف از این پژوهش برآورد تعداد نشریات مورد نیاز علوم پزشکی ایران برای چاپ مقالات پژوهشگران می باشد.

روش: این پژوهش از نوع کاربردی و با روش پیمایشی توصیفی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش ۳۴۱ عنوان نشریه علمی - پژوهشی و تعداد ۱۱۳۶۹۳ پژوهشگر علوم پزشکی دانشگاهها و مؤسسات آموزشی دولتی ایران می باشد. برای برآورد تعداد مطلوب نشریات مورد نیاز پژوهشگران، از ضرایب معادل تمام وقت پژوهشگران استفاده شده است. ابزار گردآوری داده ها سیاهه واریسی محقق ساخته بوده و برای تجزیه و تحلیل یافته ها نیز از نرم افزار اکسل نسخه ۲۰۱۰ استفاده شده است.

یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد که ۸۲/۴۰ درصد از نشریات، وابستگی دانشگاهی و ۱۷/۶۰ درصد از نشریات وابستگی غیردانشگاهی داشتند. از لحاظ زبان انتشار، ۴۳/۱۱ درصد به زبان فارسی، ۵۵/۷۲ درصد به زبان انگلیسی و ۱/۱۷ درصد نیز فارسی - انگلیسی بودند. به لحاظ دوره انتشار، ۶/۴۵ درصد ماهنامه، ۱۱/۷۳ درصد دو ماهنامه، ۷۳/۳۱ درصد فصلنامه و ۸/۵۰ درصد نیز دو فصلنامه بودند. از لحاظ ضریب تأثیر ISI، ۵/۸۷ درصد از نشریات از موسسه ISI ضریب تأثیر دریافت کرده اند و به لحاظ نمایه در پایگاه ISC، ۸۹/۱۵ درصد از نشریات در این پایگاه نمایه شده اند که ۴۳/۹۹ درصد آن ها دارای ضریب تأثیر ISC بودند. علاوه بر این یافته ها نشان داد که در مجموع می توان، تعداد ۵۷۹ (۵۷۹/۱۲) نشریه برای انتشار ۲۷۸۴۱ عنوان مقاله پژوهشگران علوم پزشکی کشور پیش بینی کرد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان داد که نشریات علمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای انتشار مقالات علمی پژوهشگران آن بسیار کم بوده و از وضعیت مطلوبی برخوردار نیست.

واژه های کلیدی: نشریات علمی - پژوهشی، پژوهشگران، علوم پزشکی، مقالات

ارجاع: پاشنگ محمد رضا، نورمحمدی حمزه علی، شرفی علی. برآورد تعداد نشریات مورد نیاز پژوهشگران علوم پزشکی ایران برای انتشار مقاله. مجله دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی کرمان ۱۳۹۶؛ ۳(۲): ۱۸۲-۱۶۸

پذیرش مقاله: ۹۶/۶/۱۳

دریافت مقاله: ۹۶/۶/۱۳

۱. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، کتابخانه مرکزی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران
 ۲. دانشیار، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران
 ۳. دانشجوی دکترا، مدیریت اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران
 ۴. دانشجوی دکترا، کتابخانه مرکزی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران
- آدرس:** تهران، دانشگاه شاهد، کتابخانه مرکزی

تلفن: ۰۲۱۵۱۲۱۴۱۱۸

Email: mrpashang@yahoo.com

مقدمه

پژوهش مولد علم است و از طریق پژوهش است که دستیابی به تازه‌های دانش و فناوری و یافته‌های اصیل علمی میسر می‌شود. بی‌شک این یافته‌ها را باید به بهترین شکل ممکن انتشار و به کار بست، زیرا پویایی در چرخه علم موجب ارتقاء دانش و فناوری می‌گردد. در بیان چرخه علم از حدیث نبوی کمک می‌گیریم که در اصول کافی آمده است: «مردی خدمت رسول خدا آمد و گفت: یا رسول خدا علم چیست؟ فرمودند: سکوت کردن. گفت: سپس چه؟ فرمودند: گوش فرادادن. گفت: سپس چه؟ فرمودند: حفظ کردن (نوشتن، تصحیح، تدریس و تفکر در آن). گفت: سپس چه؟ فرمودند: به آن عمل کردن. گفت: سپس چه ای رسول خدا؟ فرمودند: انتشار دانش» (۱). لذا هرگونه تولید علمی برای اینکه در معرض دید عالمان متخصص قرار گیرد، ناگزیر بایستی در یک یا چند قالب عینی انتشار یابد. این امر باعث می‌شود تبادل آراء و افکار صورت پذیرد و در نتیجه، ماهیت زایشی علم شکوفا شود. انتشار در مجله‌های علمی در میان انواع راه‌های انتشار تولیدات علمی، از مزایا و برتری‌های خاصی برخوردار است. دلیل این امر نیز این است که نشریات علمی معمولاً اطلاعات را به صورت روزآمد و داوری شده منتقل می‌کنند و انتظار می‌رود که محتوی علمی این نشریات از اعتبار و روایی بالایی برخوردار باشد. به همین دلیل در بسیاری از حوزه‌ها نقطه شروع تحقیقات علمی با نشریات علمی و تحقیقاتی آغاز می‌شود (۲).

نشریات علمی همچنین، دارای جایگاه ویژه‌ای در حیات فکری دانشگاه‌ها و مؤسسات عالی هستند. اعضاء جامعه علمی از جمله اعضاء هیأت علمی، نشریات علمی را به عنوان مجرای می‌دانند که به آن‌ها اجازه می‌دهد تا نتایج پژوهش‌های خود را به چاپ رسانده و علاوه بر اینکه آن را در جامعه علمی به نام خود به ثبت می‌رسانند، این پژوهش‌ها را در اختیار دیگران نیز قرار دهند. از طرف دیگر، مجلات علمی به این گروه‌ها اجازه می‌دهد تا از نتایج پژوهشی دیگران نیز آگاهی یافته و در جریان اطلاعات روزآمد حوزه‌های تخصصی خود قرار گیرند (۳). با توجه به مطالب ذکر شده می‌توان دریافت که نشریات از مهم‌ترین مجاری ارتباط علمی و ابزار پیشرفت و توسعه جوامع کنونی هستند که نیاز است جایگاه آن‌ها در حوزه‌های مختلف علمی، توسط سازمان‌های ذی‌ربط بررسی و ارزیابی شود تا

بتوان وضعیت مجلات پژوهشی کشور را که نقش مهمی در رسیدن به قله‌های علمی دارند تعیین کرد.

موسوی‌زاده در پژوهشی نشان داد که مجله‌های علمی ایران از نظر تعداد، پوشش موضوعی، زبان، انتشار به موقع، شمارگان، چکیده انگلیسی و نشانه بین‌المللی پیایندها شرایط مطلوبی ندارند (۴). پژوهش صبوری نیز نشان داد که فقط سه مجله از میان ده‌ها مجله علمی پژوهشی کشور به زبان لاتین در فهرست Web Of Science (WOS) مؤسسه اطلاعات علمی قرار دارند و ضریب تأثیر آن‌ها خیلی پایین است (۵). همچنین طبق پژوهش علیجانی و کرمی مجله‌های نمایه شده توسط کشورهای مسلمان در پایگاه اطلاعاتی Journal Citation Reports (JCR)، خیلی کم می‌باشد (۶). علاوه بر این حسن‌زاده و متقی‌زاده در پژوهشی به کمبود نشریات علمی در ایران اشاره کردند و بر اساس سه روش «هر تولیدکننده بالقوه یک مقاله»، «هر تولیدکننده به اندازه توان» و «همه چیز به روال موجود» نشان دادند که به ترتیب به تعداد ۹۶۹۰، ۳۰۹۱ و ۲۶۲۰ عنوان مجله در سال ۱۳۸۸ نیاز است (۲). در پژوهشی دیگر، پاشائی‌زاد و همکاران نشان دادند که بیشتر مجله‌های علمی منتشر شده در ایران توسط دانشگاه‌ها منتشر می‌شود (۷). در مطالعه‌ای در خصوص تناسب بین مقالات تولید شده و مجلات موجود برای انتشار آن‌ها، دیانی نشان داد که بین آمار مقاله‌ها و اعضاء هیأت علمی در سطوح استادیاری به بالا رابطه وجود داشته و تعداد قابل توجهی از مقاله‌های معتبر فارسی به دلیل محدود بودن تعداد مجله‌ها منتشر نمی‌شوند و نیاز است تا برای تعداد بیشتری از نشریه‌های دارای اعتبار، مجوز صادر شود (۸). همتیان نیز در پژوهشی نشان داد که نشریات ایرانی از توزیع مناسبی برخوردار نبوده و با استفاده از تکنیک الگوریتم ژنتیک نرم‌افزار MATLAB و بهینه‌سازی توزیع نشریات مشخص کرد که تعداد مناسب نشریات ایرانی ۲۶۲۰ عنوان است (۹). مطالعه نجفی نشان داد که در دوره زمانی بین سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰ تولیدات علمی با افزایش ده برابری همراه بوده، به طوری که تعداد ۸۸۵۵۸ عنوان مقاله در زمینه‌های مختلف علمی در ۶۹۱ عنوان نشریه علمی ایران منتشر شده است (۱۰). Rousseau نشان داد که عامل تأثیر به عنوان بیشترین شاخص به کار گرفته شده در سنجش مجله‌ها مطرح است (۱۱). همچنین Morris گزارش می‌کند که سازمان‌های

حوزه علوم پزشکی چقدر است؟

پرسش‌های پژوهشی

۱. سهم نشریات علوم پزشکی کشور از لحاظ وابستگی سازمانی در هر یک از حوزه‌های موضوعی چگونه است؟
۲. سهم نشریات علوم پزشکی کشور از لحاظ زبان انتشار در هر یک از حوزه‌های موضوعی چگونه است؟
۳. سهم نشریات علوم پزشکی کشور از لحاظ دوره انتشار در هر یک از حوزه‌های موضوعی چگونه است؟
۴. حوزه‌های موضوعی معتبر نشریات علوم پزشکی کشور از لحاظ شاخص ضریب تأثیر کدام است؟
۵. چه تعداد نشریه علمی برای انتشار مقاله‌های پژوهشگران حوزه علوم پزشکی کشور نیاز است؟

یافته‌ها

این پژوهش به لحاظ هدف کاربردی بوده و از لحاظ روش پیمایشی توصیفی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش را ۳۴۱ عنوان نشریه علمی - پژوهشی کمیسیون بررسی نشریات علوم پزشکی کشور (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) و پژوهشگران علوم پزشکی شامل کلیه دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ (۹۶۳۹ نفر)، دانشجویان تحصیلات تکمیلی سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ (۸۷۵۰۳ نفر) و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۹۳-۱۳۹۲ (۱۶۵۵۱ نفر) تشکیل می‌دهند (۱۴). بر این اساس در گام اول برای گردآوری داده‌های مربوط به وابستگی سازمانی، زبان و دوره انتشار و حوزه‌های موضوعی معتبر نشریات علوم پزشکی از ابزار سیاهه واری استفاده شده است. همچنین برای مشخص کردن وضعیت مجله‌ها، تعداد پژوهشگران و کسب اطلاعات بیشتر درباره آن‌ها از بانک نشریات علوم پزشکی کشور، سایت Magiran، مرکز آمار ایران، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری، موسسه اطلاعات علمی تامسون استفاده شده است. در گام دوم برای آگاهی از تعداد نشریه‌های علمی مورد نیاز پژوهشگران این حوزه، از مدل توان بالقوه پژوهشگران در تولید

غیرانتفاعی، مجله‌های کم‌تری دارند و کیفیت این مجلات نیز رو به کاهش است (۱۲). علاوه بر این Sambunjak و همکاران نشان دادند که هیچ ارتباطی بین اندازه و اقتصاد پنج کشور مورد مطالعه با تعداد مجله‌های آن‌ها وجود ندارد و نمایه شدن در پایگاه اطلاعاتی گزارش‌های استنادی ارتباط مستقیم با کیفیت مجله‌ها دارد (۱۳).

بررسی و مطالعه پژوهش‌های انجام شده نشان می‌دهد که روند رشد مقالات و همکاری نویسندگان صعودی بوده و بیش از نیمی از مجله‌های علمی پژوهشی توسط سازمان‌های دولتی منتشر می‌شوند و سازمان‌های غیرانتفاعی مانند انجمن‌ها، جوامع علمی، مراکز و ناشران خصوصی مجله‌های کم‌تری دارند و در ارزیابی مجله‌ها عواملی مانند میزان استناد و کیفیت مجله‌ها بر نمایه شدن در گزارش‌های استنادی مجله‌ها بسیار مؤثر است و همچنین اعتبار علمی، زمان پذیرش تا چاپ، میزان پذیرش و نیز خدماتی که نشریه طی فرایند بررسی و نشر فراهم می‌کند، برای محققان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. علاوه بر این، می‌توان دریافت که بین آمار مقاله‌ها و اعضای هیأت علمی، دانشجویان و محققان در سطوح مختلف تفاوت اساسی وجود دارد و تعداد قابل توجهی از مقاله‌های معتبر فارسی به دلیل محدود بودن تعداد مجله‌ها منتشر نمی‌شوند، لذا نیاز مبرمی در این زمینه بر ایجاد نشریات معتبر در حوزه‌های مختلف موضوعی برای انتشار یافته‌های علمی و تجارب محققان وجود دارد.

بر این اساس، ارائه گزارشی از وضعیت نشریات علمی پزشکی کشور و توان بالقوه پژوهشگران این حوزه در ارائه تولیدات علمی در قالب مقاله این امکان را به سیاست‌گذاران علمی کشور می‌دهد تا بتوانند بر اساس آن، تصویر دقیقی از وضعیت تولیدات علمی حوزه علوم پزشکی کشور به دست آورند زیرا ارزیابی توان تولید علمی پژوهشگران باعث می‌شود که سیاست‌گذاران علمی بخصوص در حوزه نشر بتوانند تصمیم درستی در ارتباط با توسعه کمی و کیفی نشریات علمی اتخاذ نمایند؛ بنابراین اهمیت پژوهش حاضر در این است که ضمن بررسی وضعیت مجله‌های علمی حوزه علوم پزشکی از لحاظ وابستگی سازمانی، زبان و دوره انتشار، به بررسی حوزه‌های موضوعی معتبر نشریات علوم پزشکی به لحاظ شاخص ضریب تأثیر می‌پردازد و در نهایت این سؤال را مطرح می‌نماید که تعداد نشریه‌های علمی مورد نیاز برای انتشار مقاله‌های پژوهشگران

مقاله که توسط طهرانچی (۱) مطرح شده، استفاده شده است. حاصل ضرب فراوانی پژوهشگر و ضریب تمام وقت پژوهشگران در این مدل مقالات مطلوب (توان بالقوه) پژوهشگران از (ضرایب مندرج در جدول ۱ و ۲) به دست می‌آید.

جدول ۱. ضرایب معادل تمام وقت برای پژوهشگران

مرتبه اعضاء هیأت علمی	استاد	دانشیار	استادیار	مریی	مریی آموزشیار و سایر مدرسان
ضریب معادل تمام وقتی در پژوهش	۰/۵	۰/۴	۰/۳	۰/۱	۰

جدول ۲. ضرایب معادل تمام وقت پژوهشگران برای همه حوزه‌های تحقیقاتی

عنوان	پژوهشگران تمام وقت	پژوهشگران پاره وقت	مهندسین تمام وقت	مهندسین پاره وقت	اعضاء هیأت علمی تمام وقت	دانشجویان کارشناسی ارشد	دانشجویان دکتری حرفه‌ای	دانشجویان دکتری تخصصی
ضریب معادل تمام وقتی در پژوهش	۱	۰/۵	۱	۰/۵	۰/۳	۰/۲۵	۰/۱	۰/۶

سپس داده‌های گردآوری شده نشریات نمونه بر اساس میانگین تعداد مقاله‌های محاسبه شده در هر یک از شماره‌ها و دوره‌های انتشار، به کل نشریات فعلی تعمیم داده شد (جدول ۳) و در نهایت مجموع مقالات مطلوب پژوهشگران بر اساس درصد فعلی نشریات در هر یک از دوره‌های انتشار و درجه‌های علمی - پژوهشی محاسبه و توزیع شد.

بر همین اساس، ابتدا تعداد پژوهشگران حوزه علوم پزشکی در ضرایب مربوطه ضرب و مجموع مقالات مطلوب پژوهشگران محاسبه شد. سپس برای بدست آوردن تعداد مقاله‌ها و عناوین نشریات مطلوب در هر یک از دوره‌های انتشار و درجه‌های علمی، میانگین مقالاتی که در هر شماره از نشریات فعلی در سال به چاپ رسیده‌اند، محاسبه شد؛ که به این منظور تعداد ۷۴ عنوان نشریه به عنوان نمونه انتخاب شد.

جدول ۳. محاسبه میانگین مقالات چاپ شده در نشریات نمونه

دوره انتشار	نشریات نمونه			نشریات فعلی	
	تعداد	فراوانی شماره هر نشریه در سال	مجموع فراوانی شماره‌های نشریات	فراوانی مقالات چاپ شده در سال	میانگین مقالات چاپ شده در سال
دو فصلنامه	۵	۲	۱۰	۹۶	۹/۶۰
دوماهنامه	۱۱	۶	۶۶	۷۲۲	۱۰/۹۴
فصلنامه	۵۱	۴	۲۰۴	۲۰۳۶	۹/۹۸
ماهنامه	۷	۱۲	۸۴	۱۰۲۸	۱۲/۲۴
جمع	۷۴	-	۳۶۴	۳۸۸۲	-

پاسخ به سؤال اول پژوهش: سهم نشریات علوم پزشکی کشور از لحاظ وابستگی سازمانی در هر یک از حوزه‌های موضوعی چگونه است؟

جدول ۴. توزیع تعداد و درصد نشریات علوم پزشکی به لحاظ وابستگی سازمان

حوزه موضوعی فرعی	نشریات دانشگاهی			نشریات غیردانشگاهی			جمع	
	تعداد در حوزه موضوعی فرعی	درصد از کل نشریات	درصد در حوزه فرعی	تعداد در حوزه موضوعی فرعی	درصد از کل نشریات	درصد در حوزه فرعی	تعداد در حوزه موضوعی فرعی	درصد در حوزه موضوعی فرعی
آموزش پزشکی	۱۱	۱۰۰	۳/۹۱	۰	۰	۰	۱۱	۳/۲۳
بهداشت و درمان (عمومی)	۴۱	۸۵/۴۲	۱۴/۵۹	۷	۱۴/۵۸	۱۱/۶۷	۴۸	۱۴/۰۸
پرستاری و مامایی	۱۷	۷۷/۲۷	۶/۰۵	۵	۲۲/۷۳	۸/۳۳	۲۲	۶/۴۵
پزشکی	۱۰۳	۸۴/۴۳	۲۶/۶۵	۱۹	۱۵/۵۷	۳۱/۶۷	۱۲۲	۳۵/۷۸
پژوهش	۱۱	۱۰۰	۳/۹۱	۰	۰	۰	۱۱	۳/۲۳
پوست و مو	۱	۵۰	۳۶	۱	۵۰	۱/۶۷	۲	۰/۵۹
پیراپزشکی	۱۲	۸۰	۴/۲۷	۳	۲۰	۵	۱۵	۴/۴۰
تأمین اجتماعی	۰	۰	۰	۱	۱۰۰	۱/۶۷	۱	۰/۲۹
تجهیزات پزشکی و آزمایشگاهی	۱	۱۰۰	۰/۳۶	۰	۰	۰	۱	۰/۲۹
تصویربرداری پزشکی	۱	۵۰	۰/۳۶	۱	۵۰	۱/۶۷	۲	۰/۵۹
تغذیه	۴	۱۰۰	۱/۴۲	۰	۰	۰	۴	۱/۱۷
توانبخشی	۷	۸۷/۵۰	۲/۴۹	۱	۱۲/۵۰	۱/۶۷	۸	۲/۳۵
جراحی	۳	۳۷/۵۰	۱/۰۷	۵	۶۲/۵۰	۸/۳۳	۸	۲/۳۵
چشم پزشکی	۲	۴۰	۰/۷۱	۳	۶۰	۵	۵	۱/۴۷
دارو	۱۱	۷۸/۵۷	۳/۹۱	۳	۲۱/۴۳	۵	۱۴	۴/۱۱
دندانپزشکی، روانشناسی، روان‌درمانی و بهداشت روانی	۱۶	۸۸/۸۹	۵/۶۹	۲	۱۱/۱۱	۳/۳۳	۱۸	۵/۲۸
زنان، زایمان، ناباروری	۸	۱۰۰	۲/۸۵	۰	۰	۰	۸	۲/۳۵
ژنتیک	۲	۶۶/۶۷	۰/۷۱	۱	۳۳/۳۳	۱/۶۷	۳	۰/۸۸
سرطان	۵	۸۳/۳۳	۱/۷۸	۱	۱۶/۶۷	۱/۶۷	۶	۱/۷۶
طب نظامی	۳	۷۵	۱/۰۷	۱	۲۵	۱/۶۷	۴	۱/۱۷
علوم آزمایشگاهی	۸	۷۲/۷۳	۲/۸۵	۳	۲۷/۲۷	۵	۱۱	۳/۲۳

حوزه موضوعی فرعی	نشریات دانشگاهی			نشریات غیردانشگاهی			جمع	
	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه
غدد	۳	۱۰۰	۱/۰۷	۰	۰	۰	۳	۰/۸۸
جمع	۲۸۱	۸۲/۴۰	۱۰۰	۶۰	۱۷/۶۰	۱۰۰	۳۴۱	۱۰۰

داده‌های جدول ۴ تعداد و درصد نشریات علمی حوزه علوم پزشکی را به لحاظ وابستگی سازمانی در ۲۳ حوزه فرعی نشان می‌دهد. بر همین اساس از ۳۴۱ عنوان نشریه این حوزه، ۲۸۱ (۸۲/۴۰٪) عنوان نشریه، دارای وابستگی دانشگاهی بوده و ۶۰ (۱۷/۶۰٪) عنوان از نشریات نیز دارای وابستگی غیردانشگاهی می‌باشند. حوزه فرعی پزشکی (عمومی) با ۱۰۳ عنوان بیشترین تعداد نشریه دانشگاهی را داراست و حوزه تأمین اجتماعی نیز بدون نشریه دانشگاهی می‌باشد. همچنین حوزه فرعی پزشکی

(عمومی) با ۱۹ عنوان دارای بیشترین تعداد نشریات غیردانشگاهی و حوزه‌های فرعی آموزش پزشکی، پژوهش، تجهیزات پزشکی و آزمایشگاهی، تغذیه، «زنان، زایمان و بارداری» و غدد نیز فاقد نشریه غیردانشگاهی می‌باشند. پاسخ به سؤال دوم پژوهش: سهم نشریات علوم پزشکی کشور از لحاظ زبان انتشار در هر یک از حوزه‌های موضوعی چگونه است؟

جدول ۵. توزیع تعداد و درصد نشریات علوم پزشکی به لحاظ زبان انتشار

حوزه موضوعی فرعی	نشریات فارسی			نشریات انگلیسی			نشریات فارسی - انگلیسی			جمع
	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	
آموزش پزشکی	۵	۴۵/۴۶	۳/۴۰	۶	۵۴/۵۵	۳/۱۶	۰	۰	۱۱	
بهداشت و درمان (عمومی)	۲۴	۵۰	۱۶/۳۳	۲۴	۵۰	۱۲/۶۳	۰	۰	۴۸	
پرستاری و مامایی	۱۴	۶۳/۶۴	۹/۵۲	۵	۲۲/۷۳	۲/۶۳	۳	۱۳/۶۴	۲۲	
پزشکی	۵۲	۴۲/۶۲	۳۵/۳۷	۶۹	۵۶/۵۶	۳۶/۳۲	۱	۰/۸۲	۱۲۲	
پژوهش	۶	۵۴/۵۵	۴/۰۸	۵	۴۵/۴۶	۲/۶۳	۰	۰	۱۱	
پوست و مو	۱	۵۰	۰/۶۸	۱	۵۰	۰/۵۳	۰	۰	۲	
پیراپزشکی	۹	۶۰	۶/۱۲	۶	۴۰	۳/۱۶	۰	۰	۱۵	
تأمین اجتماعی	۰	۰	۰	۱	۱۰۰	۰/۵۳	۰	۰	۱	
تجهیزات پزشکی و آزمایشگاهی	۰	۰	۰	۱	۱۰۰	۰/۵۳	۰	۰	۱	
تصویربرداری پزشکی	۰	۰	۰	۲	۱۰۰	۱/۰۵	۰	۰	۲	
تغذیه	۲	۵۰	۱/۳۶	۲	۵۰	۱/۰۵	۰	۰	۴	

موضوعی فرعی	نشریات فارسی - انگلیسی			نشریات انگلیسی			نشریات فارسی			موضوعی فرعی	تعداد در حوزه
	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه		
توانبخشی	۰	۰	۰	۱۲/۵۰	۱	۴/۷۶	۸۷/۵۰	۷	۷	۸	
جراحی	۰	۰	۰	۳/۱۶	۶	۱/۳۶	۲۵	۲	۸		
چشم پزشکی	۰	۰	۰	۲/۱۱	۴	۰/۶۸	۲۰	۱	۵		
دارو	۰	۰	۰	۶/۳۲	۱۲	۱/۳۶	۱۴/۲۹	۲	۱۴		
دندانپزشکی	۰	۰	۰	۶/۸۴	۱۳	۳/۴۰	۲۷/۷۸	۵	۱۸		
روانشناسی، روان‌درمانی و بهداشت روانی	۰	۰	۰	۳/۶۸	۷	۴/۷۶	۵۰	۷	۱۴		
زنان، زایمان، ناباروری	۰	۰	۰	۳/۱۶	۶	۱/۳۶	۲۵	۲	۸		
ژنتیک	۰	۰	۰	۱/۰۵	۲	۰/۶۸	۳۳/۳۳	۱	۳		
سرطان	۰	۰	۰	۳/۱۶	۶	۰	۰	۰	۶		
طب نظامی	۰	۰	۰	۰/۵۳	۱	۲/۰۴	۷۵	۳	۴		
علوم آزمایشگاهی	۰	۰	۰	۴/۷۴	۹	۱,۳۶	۱۸/۱۸	۲	۱۱		
غدد	۰	۰	۰	۰/۵۳	۱	۱/۳۶	۶۶/۶۷	۲	۳		
جمع	۱۰۰	۱/۱۷	۴	۱۰۰	۱۹۰	۱۰۰	۴۲/۱۱	۱۴۷	۳۴۱		

پزشکی و آزمایشگاهی، تصویربرداری پزشکی و سرطان فاقد نشریه فارسی بوده و در میان نشریات انگلیسی نیز حوزه‌های پوست و مو، تأمین اجتماعی، تجهیزات پزشکی و آزمایشگاهی، توانبخشی، طب نظامی و غدد هرکدام با یک عنوان کم‌ترین تعداد از نشریات انگلیسی را به خود اختصاص داده‌اند. پاسخ به سؤال سوم پژوهش: سهم نشریات علوم پزشکی کشور از لحاظ دوره انتشار در هر یک از حوزه‌های موضوعی چگونه است؟

جدول ۵ تعداد و درصد نشریات علمی حوزه علوم پزشکی را به لحاظ زبان انتشار در ۲۳ حوزه فرعی ارائه نموده است که بر همین اساس از ۳۴۱ عنوان نشریه این حوزه، ۱۴۷ عنوان (۴۳/۱۱٪) به زبان فارسی، ۱۹۰ عنوان (۵۵/۷۲٪) به زبان انگلیسی و ۴ عنوان (۱/۱۷٪) نیز فارسی - انگلیسی می‌باشند. حوزه فرعی پزشکی (عمومی) به ترتیب با ۵۲ و ۶۹ عنوان بیشترین تعداد نشریات فارسی و انگلیسی را به خود اختصاص داده است. همچنین حوزه‌های فرعی تأمین اجتماعی، تجهیزات

جدول ۶. توزیع تعداد و درصد نشریات علمی حوزه علوم پزشکی به لحاظ دوره انتشار

موضوعی فرعی	ماهنامه			دوماهنامه			فصلنامه			دو فصلنامه			موضوعی فرعی	تعداد در حوزه
	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات	موضوعی فرعی	تعداد در حوزه		
آموزش پزشکی	۹/۰۹	۱	۴/۵۵	۹/۰۹	۷	۲/۵۰	۶۳/۶۴	۲/۸۰	۲	۱۸/۱۸	۶/۹۰	۱۱		

حوزه موضوعی فرعی	ماهنامه		دوماهنامه		فصلنامه		دو فصلنامه		جمع
	درصد از کل نشریات در حوزه موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات در حوزه موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات در حوزه موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	درصد از کل نشریات در حوزه موضوعی فرعی	تعداد در حوزه	
بهداشت و درمان (عمومی)	۱۲/۵۰	۴	۲۷/۲۷	۴	۷۲/۹۲	۳۵	۱۰۰/۰۰	۸/۳۳	۴۸
پرستاری و مامایی	۴/۵۵	۱	۴/۵۵	۲	۶/۸۰	۱۷	۵	۹/۰۹	۲۲
پزشکی	۹/۰۲	۱۱	۵۰	۲۲	۳۲/۸۰	۸۲	۵۵	۱۸/۰۳	۱۲۲
پژوهش	۰	۰	۰	۱	۲/۴۰	۶	۲/۵۰	۹/۰۹	۱۱
پوست و مو	۰	۰	۰	۰	۰/۸۰	۲	۰	۰	۲
پیراپزشکی	۱۳/۳۳	۲	۹/۰۹	۱	۶۶/۶۷	۱۰	۲/۵۰	۶/۶۷	۱۵
تأمین اجتماعی	۰	۰	۰	۰	۰/۴۰	۱	۰	۰	۱
تجهیزات پزشکی و آزمایشگاهی	۰	۰	۰	۰	۰/۴۰	۱	۰	۰	۱
تصویربرداری پزشکی	۰	۰	۰	۰	۰/۸۰	۲	۰	۰	۲
تغذیه	۰	۰	۰	۰	۱/۶۰	۴	۰	۰	۴
توانبخشی	۰	۰	۰	۱	۲/۸۰	۷	۲/۵۰	۱۲/۵۰	۸
جراحی	۰	۰	۰	۰	۳/۲۰	۸	۰	۰	۸
چشم پزشکی	۰	۰	۰	۰	۱/۶۰	۴	۰	۰	۵
دارو	۰	۰	۰	۱	۴/۸۰	۱۲	۲/۵۰	۷/۱۴	۱۴
دندانپزشکی	۰	۰	۰	۲	۵/۲۰	۱۳	۷/۵۰	۱۶/۶۷	۱۸
روانشناسی، روان‌درمانی و بهداشت روانی	۰	۰	۰	۳	۷۱/۴۳	۱۰	۲/۵۰	۷/۱۷	۱۴
زنان، زایمان، ناباروری	۱۲/۵۰	۱	۴/۵۵	۱	۲/۴۰	۶	۲/۵۰	۱۲/۵۰	۸
ژنتیک	۰	۰	۰	۰	۱/۲۰	۳	۰	۰	۳
سرطان	۰	۰	۰	۰	۲/۴۰	۶	۰	۰	۶
طب نظامی	۰	۰	۰	۰	۱/۶۰	۴	۰	۰	۴
علوم آزمایشگاهی	۰	۰	۰	۱	۳/۲۰	۸	۲/۵۰	۹/۰۹	۱۱
غدد	۰	۰	۰	۰	۰/۸۰	۲	۲/۵۰	۳۳/۳۳	۳
جمع	۶/۴۵	۲۲	۱۰۰	۴۰	۷۳/۳۱	۲۵۰	۱۰۰	۱۱/۷۳	۳۴۱

جدول ۶ تعداد و درصد نشریات علمی حوزه علوم پزشکی را به لحاظ دوره انتشار در ۲۳ حوزه فرعی ارائه نموده است که بر همین اساس از ۳۴۱ عنوان نشریه این حوزه، ۲۸۱ عنوان

بهداشت و درمان (عمومی) ۱۲/۵۰، پرستاری و مامایی ۴/۵۵، پزشکی ۹/۰۲، پژوهش ۰، پوست و مو ۰، پیراپزشکی ۱۳/۳۳، تأمین اجتماعی ۰، تجهیزات پزشکی و آزمایشگاهی ۰، تصویربرداری پزشکی ۰، تغذیه ۰، توانبخشی ۰، جراحی ۰، چشم پزشکی ۰، دارو ۰، دندانپزشکی ۰، روانشناسی، روان‌درمانی و بهداشت روانی ۰، زنان، زایمان، ناباروری ۱۲/۵۰، ژنتیک ۰، سرطان ۰، طب نظامی ۰، علوم آزمایشگاهی ۰، غدد ۰، جمع ۶/۴۵

پژوهش: حوزه‌های موضوعی معتبر نشریات علوم پزشکی کشور
از لحاظ شاخص ضریب تأثیر کدام است؟

عنوان نشریه بیشترین تعداد ماهنامه، دوماهنامه، فصلنامه و دو
فصلنامه را به خود اختصاص داده است. پاسخ به سؤال چهارم

جدول ۷. توزیع تعداد و درصد نشریات علوم پزشکی به لحاظ ضریب تأثیر ISI

گروه موضوعی فرعی	تعداد	درصد
بهداشت و درمان (عمومی)	۳	۰/۸۸
پزشکی	۱۰	۲/۹۳
تصویبررداری پزشکی	۲	۰/۵۹
دارو	۲	۰/۵۹
زنان، زایمان، ناباروری	۱	۰/۲۹
علوم آزمایشگاهی	۲	۰/۵۹
جمع	۲۰	۵/۸۷

درمان (عمومی) ۳ عنوان، تصویبررداری پزشکی، دارو و علوم
آزمایشگاهی هر کدام ۲ عنوان و حوزه زنان، زایمان و ناباروری
نیز یک عنوان نشریه می‌باشد.

جدول ۷ تعداد و درصد نشریات علمی حوزه علوم پزشکی به
لحاظ ضریب تأثیر ISI را نشان می‌دهد بر همین اساس از
۳۴۱ عنوان نشریه این حوزه، ۲۰ عنوان (۵/۸۷٪) نشریه از
موسسه ISI ضریب تأثیر دریافت کرده‌اند که سهم حوزه فرعی

جدول ۸. توزیع تعداد و درصد نشریات علوم پزشکی به لحاظ نمایه در پایگاه ISC و ضریب تأثیر آن

گروه موضوعی فرعی	ضریب تأثیر ISC				نشریات ISC		
	تعداد در حوزه موضوعی فرعی	درصد از کل نشریات حوزه اصلی IF (ISC)	درصد از کل نشریات در حوزه موضوعی فرعی	تعداد در حوزه موضوعی فرعی	درصد از کل	نشریات در حوزه موضوعی فرعی	تعداد در حوزه موضوعی فرعی
آموزش پزشکی	۱۱	۲	۲۷/۲۷	۳	۲/۹۶	۸۱/۸۲	۹
بهداشت و درمان (عمومی)	۴۸	۱۵/۳۳	۴۷/۹۲	۲۳	۱۳/۸۲	۸۷/۵۰	۴۲
پرستاری و مامایی	۲۲	۳/۳۳	۲۲/۷۳	۵	۶/۲۵	۸۶/۳۶	۱۹
پزشکی	۱۲۲	۳۸	۴۶/۷۳	۵۷	۳۵/۲۰	۷۸/۷۱	۱۰۷
پژوهش	۱۱	۲/۶۷	۳۶/۳۶	۴	۳/۲۹	۹۰/۹۱	۱۰
پوست و مو	۲	۰	۰	۰	۰/۶۶	۱۰۰	۲
پیراپزشکی	۱۵	۶	۶۰	۹	۴/۹۳	۱۰۰	۱۵
تأمین اجتماعی	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تجهیزات پزشکی و آزمایشگاهی	۱	۰	۰	۰	۰/۳۳	۱۰۰	۱
تصویبررداری پزشکی	۲	۱/۳۳	۱۰۰	۲	۰/۶۶	۱۰۰	۲

تعداد در حوزه موضوعی فرعی	ضریب تأثیر ISC			نشریات ISC			گروه موضوعی فرعی
	درصد از کل نشریات حوزه IF(ISC) اصلی	نشریات در حوزه درصد از کل	موضوعی فرعی تعداد در حوزه	درصد از کل	نشریات در حوزه درصد از کل	موضوعی فرعی تعداد در حوزه	
۴	۱/۳۳	۵۰	۲	۱/۳۲	۱۰۰	۴	تغذیه
۸	۳/۳۳	۶۲/۵۰	۵	۲/۳۰	۸۷/۵۰	۷	توانبخشی
۸	۲	۳۷/۵۰	۳	۲/۳۰	۸۷/۵۰	۷	جراحی
۵	۱/۳۳	۴۰	۲	۱/۶۴	۱۰۰	۵	چشم پزشکی
۱۴	۴	۴۲/۸۶	۶	۴/۶۱	۱۰۰	۱۴	دارو
۱۸	۴/۶۷	۳۶/۸۹	۷	۵/۲۶	۸۸/۸۹	۱۶	دندانپزشکی
۱۴	۴/۶۷	۵۰	۷	۳/۶۲	۷۸/۵۷	۱۱	روانشناسی، روان درمانی و بهداشت روانی
۸	۳/۳۳	۶۲/۵۰	۵	۲/۶۳	۱۰۰	۸	زنان، زایمان، ناباروری
۳	۰	۰	۰	۰/۹۹	۱۰۰	۳	ژنتیک
۶	۱/۳۳	۳۳/۳۳	۲	۱/۹۷	۱۰۰	۶	سرطان
۴	۲	۷۵	۳	۰/۹۹	۷۵	۳	طب نظامی
۱۱	۲	۲۷/۲۷	۳	۳/۲۹	۹۰/۹۱	۱۰	علوم آزمایشگاهی
۳	۱/۳۳	۶۶/۶۷	۲	۰/۹۹	۱۰۰	۳	غدد
۳۴۱	۱۰۰	۴۳/۹۹	۱۵۰	۱۰۰	۸۹/۱۵	۳۰۴	جمع

جدول ۸ تعداد و درصد نشریات علمی حوزه علوم پزشکی به لحاظ نمایه در پایگاه ISC و ضریب تأثیر آن را در ۲۳ حوزه فرعی ارائه نموده است که بر همین اساس از ۳۴۱ عنوان نشریه این حوزه، ۳۰۴ عنوان (۸۹/۱۵٪) نشریه در پایگاه ISC نمایه شده است که از این تعداد ۱۵۰ عنوان (۴۳/۹۹٪) دارای ضریب تأثیر می‌باشند. در بین حوزه‌های فرعی علوم پزشکی،

حوزه پزشکی (عمومی) دارای ۱۰۷ نشریه نمایه شده در ISC است که از این تعداد ۵۷ عنوان نیز ضریب تأثیر دریافت کرده‌اند که بیشترین تعداد را در بین دیگر حوزه‌ها به خود اختصاص داده است. پاسخ به سؤال پنجم پژوهش: چه تعداد نشریه علمی برای انتشار مقاله‌های پژوهشگران حوزه علوم پزشکی کشور نیاز است؟

جدول ۹. تعداد مقالات مورد انتظار آموزشگران با استفاده از ضرایب معادل تمام‌وقت پژوهشگران به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه علمی (عنوان دانشگاهی)												
استاد		دانشیار		استادیار		مربی		جمع				
تعداد	ضریب	تعداد	ضریب	تعداد	ضریب	تعداد	ضریب	تعداد	ضریب	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد مقاله مورد انتظار
۷۵۸	۰/۵۰	۳۷۹	۰/۴۰	۸۲۵	۰/۳۰	۲۱۱۸	۰/۱۰	۴۴۱۹	-	۱۶۵۵۱	-	۳۷۶۳

جدول ۹ تعداد مقالات مورد انتظار آموزشگران را با استفاده از ضرایب معادل تماموقت پژوهشگران به تفکیک مرتبه علمی ارائه نموده است که در مرتبه استادی، ۳۷۹ عنوان مقاله، در مرتبه دانشیاری ۸۲۵ عنوان مقاله، در مرتبه استادیاری

جدول ۱۰. تعداد مقالات مورد انتظار دانش آموختگان در هر مقطع تحصیلی با استفاده از ضرایب معادل تماموقت پژوهشگران

دوره (مقطع تحصیلی) دانش آموختگان											
جمع			دکتری تخصصی			دکتری حرفه‌ای			کارشناسی ارشد		
تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد
۲۸۳۷	-	۹۶۳۹	۱۹۲۷	۰/۶۰	۳۲۱۲	۴۶۵	۰/۱۰	۴۶۴۷	۴۴۵	۰/۲۵	۱۷۸۰

مقاله را دارند که از این تعداد ۴۴۵ عنوان سهم مقطع کارشناسی ارشد، ۴۶۵ عنوان دکتری حرفه‌ای و ۱۹۲۷ عنوان نیز سهم دکتری تخصصی می‌باشد.

داده‌های جدول ۱۰ تعداد مقالات مورد انتظار دانش آموختگان را با استفاده از ضرایب معادل تماموقت پژوهشگران به تفکیک مقطع تحصیلی نشان می‌دهد که دانش آموختگان مقاطع تحصیلات تکمیلی به صورت بالقوه توانایی تولید ۲۸۳۷ عنوان

جدول ۱۱. تعداد مقالات مورد انتظار دانشجویان در هر مقطع تحصیلی با استفاده از ضرایب معادل تماموقت پژوهشگران

دوره (مقطع) تحصیلی دانشجویان											
جمع			دکتری تخصصی			دکتری حرفه‌ای			کارشناسی ارشد		
تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد
۲۱۲۴۱	-	۸۷۵۰۳	۱۱۷۴۱	۰/۶۰	۱۹۵۶۹	۴۹۹۰	۰/۱۰	۴۹۸۹۵	۴۵۱۰	۰/۲۵	۱۸۰۳۹

بر اساس داده‌های جدول ۱۱، دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی به صورت بالقوه توانایی تولید ۲۱۲۴۱ عنوان مقاله را دارند که از این تعداد ۴۵۱۰ عنوان سهم مقطع کارشناسی ارشد،

عنوان دکتری حرفه‌ای و ۱۹۵۶۹ عنوان نیز سهم دکتری تخصصی می‌باشد.

جدول ۱۲. تعداد مقالات مورد انتظار کل پژوهشگران با استفاده از ضرایب معادل تماموقت پژوهشگران

جمع کل پژوهشگران			جمع آموزشگران دانشگاهی			جمع دانش آموختگان و دانشجویان دکتری تخصصی			جمع دانش آموختگان و دانشجویان دکتری حرفه‌ای			جمع دانش آموختگان و دانشجویان کارشناسی ارشد		
تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد	تعداد مقاله مورد انتظار	ضریب	تعداد
۲۷۸۴۱	-	۱۱۳۶۹۳	۳۷۶۳	-	۱۶۵۵۱	۱۳۶۶۹	۰/۶۰	۲۲۷۸۱	۵۴۵۴	۰/۱۰	۵۴۵۴۲	۴۹۵۵	۰/۲۵	۱۹۸۱۹

دکترای تخصصی و ۳۷۶۳ عنوان مقاله برای آموزشگران دانشگاهی پیش‌بینی شده که در مجموع تعداد مطلوب مقالات پژوهشگران، ۲۷۸۴۱ عنوان می‌باشد.

یافته‌های جدول ۱۲ نشان می‌دهد که ۴۹۵۵ عنوان مقاله برای دانش‌آموختگان و دانشجویان کارشناسی ارشد، ۵۴۵۴ عنوان مقاله برای دانش‌آموختگان و دانشجویان دکتری حرفه‌ای، ۱۳۶۶۹ عنوان مقاله برای دانش‌آموختگان و دانشجویان

جدول ۱۳. نشریات مطلوب به تفکیک دوره انتشار و درجه علمی با استفاده از ضرایب معادل تمام‌وقت پژوهشگران

دوره انتشار	تعداد شماره هر نشریه در سال	نشریات فعلی در سال	میانگین مقالات چاپ شده	تعداد کل نشریات فعلی	مجموع شماره‌های نشریات فعلی	تعداد مقاله‌های فعلی محاسبه شده	درصد مقاله‌های فعلی محاسبه شده	تعداد مقاله‌های مطلوب محاسبه شده	تعداد مطلوب شماره‌های نشریات	تعداد عناوین نشریات بر اساس مقاله‌های مطلوب	تعداد فعلی نشریات علمی - پژوهشی	تعداد مطلوب نشریات علمی - پژوهشی بر اساس درصد فعلی
دو فصلنامه	۲	۹/۶۰	۱۰/۹۴	۲۹	۵۸	۵۵۶/۸۰	۳/۴۰	۹۴۶	۹۶/۵۰	۴۹/۲۵	۲۹	۴۹/۲۵
دوماهنامه	۶	۱۰/۹۴	۱۰/۹۴	۴۰	۲۴۰	۲۶۲۵/۴۵	۱۶/۰۲	۴۴۵۹	۴۰۷/۵۹	۶۷/۹۳	۴۰	۶۷/۹۳
فصلنامه	۴	۹/۹۸	۹/۹۸	۲۵۰	۱۰۰۰	۹۹۸۰/۳۹	۶۰/۸۸	۱۶۹۵۰	۱۶۹۸/۲۹	۴۲۴/۵۷	۲۵۰	۴۲۴/۵۷
ماهنامه	۱۲	۱۲/۲۴	۱۲/۲۴	۲۲	۲۶۴	۳۳۳۰/۸۶	۱۹/۷۱	۵۴۸۷	۴۴۸/۳۵	۳۷/۳۶	۲۲	۳۷/۳۶
جمع	-	-	-	۳۴۱	۱۵۶۲	۱۶۳۹۳/۵	۱۰۰	۲۷۸۴۱	۲۶۵۲/۷۴	۵۷۹/۱۲	۳۴۱	۵۷۹/۱۲

نتایج نشان داد که در ایران نشریات دانشگاهی نسبت به نشریات غیردانشگاهی، بیشترین سهم را در تولید و نشر علم دارند در حالی که حضور جدی بخش‌های غیردانشگاهی در عرصه پژوهش و طرح نیازهای پژوهشی در گام اول و سپس استخدام نیروهای متخصص در راستای ایجاد نشریات علمی می‌تواند تولیدات علمی باکیفیت و کاربردی را در سریع‌ترین زمان ممکن عرضه کرده و مانع عدم انتشار به موقع این نشریات شود که این نتایج یافته‌های پژوهش پاشائی‌زاد و همکاران و موریس را تأیید می‌کند (۷، ۱۲).

یافته‌های جدول ۱۳ نشان می‌دهد که تعداد ۲۷۸۴۱ عنوان مقاله برای گروه علوم پزشکی پیش‌بینی شده است که بر همین اساس و با توجه به درصد تعداد مقاله‌های فعلی محاسبه شده، تعداد ۵۷۹ (۵۷۹/۱۲) عنوان نشریه برای انتشار این تعداد مقاله در گروه علوم پزشکی مورد نیاز می‌باشد که از این تعداد ۴۹/۲۵ عنوان دو فصلنامه، ۶۷/۹۳ عنوان دوماهنامه، ۴۲۴/۵۷ عنوان فصلنامه و ۳۷/۳۶ عنوان نیز ماهنامه می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

نظر می‌رسد. علاوه بر این از لحاظ نمایه شدن نشریات در نمایه‌های داخلی، در حال حاضر حدود ۹۰ درصد از نشریات علوم پزشکی کشور در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام نمایه می‌شود. همچنین بررسی تعداد نشریات مورد نیاز بر اساس توان بالقوه پژوهشگران علوم پزشکی کشور نشان داد که اگر پژوهشگران کشور بر اساس توانی که در تولید علم دارند، به تولید مقاله اقدام نمایند، نشریات فعلی ظرفیت انتشار مقالات آن‌ها را نخواهد داشت و به نشریات بیشتری برای ارائه نتایج پژوهشگران نیاز خواهد بود که نشان از عدم تعادل میان تعداد نشریات فعلی و میزان مقالات بالقوه پژوهشگران حوزه علوم پزشکی کشور دارد. همان‌طور که از نتایج پیداست برای انتشار مقالات پژوهشگران علوم پزشکی نیازمند افزایش هفتاد درصدی نشریات و ظرفیت‌سازی در این حوزه هستیم که این نتایج یافته‌های پژوهش حسن‌زاده و متقی‌زاده، دیانی، همتیان را از لحاظ وضعیت فعلی و کمبود نشریات علمی تأیید می‌کند (۲۰۸،۹). بررسی وضعیت نشریات علوم پزشکی کشور نشان می‌دهد که پتانسیل زیادی در پژوهشگران این حوزه برای تولید علم وجود دارد به شرطی که شرایط لازم برای انتشار این تولیدات نیز فراهم گردد، چرا که عدم وجود شرایط مناسب یا باعث سرخوردگی جامعه پژوهشی می‌شود و یا اینکه علی‌رغم پرداخت هزینه‌های این‌گونه تحقیقات از منابع کشور، باعث انتقال تولیدات علمی به خارج از کشور می‌شود که خود نوعی فرار مغزها یا سرمایه محسوب می‌شود. در مجموع می‌توان گفت، برای اینکه شرایط انتشار مقالات پژوهشگران فراهم گردد لازم است سیاست‌گذاران علمی کشور باور داشته باشند که پژوهش و انتشار تولیدات علمی نیازمند توجه بیشتر و بودجه متناسب با این حوزه است و از آنجایی که بخش زیادی از پژوهش کشور در دانشگاه‌ها به انجام می‌رسد، بازنگری در نحوه توزیع منابع مالی تحقیقاتی و اختصاص سهم واقعی دانشگاه‌ها ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین می‌توان گفت نقدهای زیادی به نشریات و سیاست‌های مرتبط با آن وارد است و بهبود این شرایط نیازمند بازنگری جدی در نظام نشریات علمی کشور است.

همچنین بررسی زبان انتشار نشریات علوم پزشکی نشان داد که بیشتر نشریات این حوزه به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر می‌شوند که هر دو، سهم تقریباً برابری از نشریات را به خود اختصاص داده‌اند. با توجه به اینکه رسالت اولیه و اصلی نشریات علمی، آموزش، آگاهی‌رسانی و انتقال اطلاعات علمی به جامعه پژوهشی و خوانندگان داخل کشور است و به دلیل این‌که بخش زیادی از دانشجویان و محققین کشور تسلط کافی به زبان انگلیسی ندارند، انتشار مقالات پژوهشی به زبان فارسی از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشد. از طرفی انتشار نشریات به زبان انگلیسی علاوه بر اینکه شرایط نمایه شدن در پایگاه‌های نمایه‌سازی معتبر بین‌المللی را فراهم می‌نماید، سبب می‌شود تا یافته‌های پژوهشی کشور به راحتی در اختیار پژوهشگران دیگر کشورها قرار گیرد و زمینه‌های ایجاد ارتباط علمی با آن‌ها نیز فراهم گردد. بنابراین می‌توان گفت که بر اساس نتایج این پژوهش نشریات علوم پزشکی کشور علی‌رغم نتایج پژوهش موسوی‌زاده، پاشائی‌زاد و همکاران (۴،۷) که به سهم کم نشریات انگلیسی و وضعیت نامطلوب آن‌ها اشاره کرده‌اند از تعادل مناسبی به لحاظ زبان انتشار برخوردارند. نتایج نشان داده است بیشتر نشریات علوم پزشکی به صورت فصل‌نامه منتشر می‌شوند که شاید دلایل این امر را در طولانی بودن مراحل داوری، ویرایش مقاله‌های تأیید شده، کمبود منابع مالی و عدم توانایی در به‌کارگیری نیروهای متخصص در دفاتر نشریات دانست به طوری که هر چه زمان دریافت تا انتشار مقالات بیشتر شود، این احتمال وجود دارد که آن مقاله اعتبار خود را از دست دهد و یا اینکه مباحث جدیدی مطرح شود که موضوع مقاله در نوبت انتشار را رد کند، لذا می‌توان با سرعت بخشیدن به فرایند دریافت، داوری و انتشار مقالات و کاهش فواصل دوره‌های انتشار نشریات، این مشکلات را برطرف کرد. همچنین نتایج این پژوهش همانند پژوهش موسوی‌زاده از لحاظ نمایه شدن نشریات در پایگاه‌های علمی معتبر، صبوری و علیجانی و کرمی از لحاظ ضریب تأثیر نشریات (۴،۵۶) نشان داد که تعداد نشریات علمی نمایه شده علوم پزشکی در پایگاه اطلاعاتی ISI بسیار پایین بوده و این نشریات نتوانسته‌اند خود را با استانداردهای بین‌المللی انطباق دهند که با توجه به وضعیت فعلی نشریات علمی کشور و مشکلات موجود امری طبیعی به

Reference:

1. Tehranchi MM. Research the status quo and design a desirable situation. Tehran: University Publishing Center; 2010. [In Persian].
2. Hasanzadeh M, Mottaghizadeh E. Principles of science in islamic teachings and iran's potential for science production and dissemination. Shiraz: Islamic World Science Citation Center (ISC); 2010. [In Persian].
3. Moghli A, Alijani R, Abbasi N, Mazloomian S, Nikkar M, Qaraati A, et al. Applications of JCR database of scientometrics case studies. Tehran: Chapar; 2012. [In Persian].
4. Moosavizadeh Z. Study the status of scientific journals and the reflection of them on the international indexes since the Islamic Revolution to the present. National Studies on Librarianship and Information Organization 2001; 12(1):8-25. [In Persian].
5. Saboori AA. Assessment of Iranian journals indexed in the Institute for Scientific Information (ISI). Rahyaft 2005; 36:52-62. [In Persian].
6. Alijani R, Karami N. Examining the Status and Impact Factor of Muslim Scientific Journals in ISI Database: A Bibliometric Study. Iranian Journal of Information Processing and Management 2010; 25(4):597- 615. [In Persian].
7. Pashaiezd H, Fadaie G, Horri A. Study of the Publication Status of Scientific Journals in Iran. Research on Information Science and Public Libraries 2011; 17(1):155-177. [In Persian].
8. Dayyani MH. State-of-the-arts and future perspectives of scientific journals. Shiraz: Regional Information Center for Science and Technology; 2010. [In Persian].
9. Hematian Dehkordi F. Study of distribution of the scientific journals divided by field and discipline in Iran and proposes a model to optimize them [dissertation]. Tehran: Tarbiat Modares University; 2014. [In Persian]
10. Najafi R. Study of growing number of graduates on higher education and scientific journal articles from 2001 to 2011[dissertation]. Yazd: Yazd University; 2014. [In Persian].
11. Rousseau R. Journal evaluation: Technical and practical issues. Library Trends 2002; 50(3):418-439.
12. Morris S. Mapping the journal publishing landscape: how much do we know? Learned Publishing 2007; 20(4):299-310.
13. Sambunjak D, Ivanis A, Marusic A, Marusic M. Representation of journals from five neighboring European countries in the Journal Citation Reports. Scientometrics 2008; 76(2):261-271.
14. Maniei R, Jafai D, Amini Z. Iranian Higher Education Statistics Year 2012. Tehran: Department of Statistics & Information Technology; 2015. [In Persian].

Estimating the number of medical science journals needed for publishing Iranian sciences articles

Pashang M¹, Normohammadi H², Sharafi A^{3,4}

Original Article

Abstract

Introduction: The aim of this study was to predict the needed journals of Medical Sciences for publishing researcher's articles.

Methods: This study is an applied one and was done by using a descriptive survey methodology. Statistical population of this study includes all the (341 medical journals) and (113693 researchers) of Ministry of Health and Medical Education. To estimate the optimal number of required journal, the ratio of full-time equivalent Coefficients researchers was used. A researcher-made checklist was used to collect the data and excel software was applied for analyzing the data.

Results: The findings showed that 82/40% of journals have academic affiliations and 17/60% of journals have non-academic affiliation. 43/11% of journals are in Farsi, 55/72% in English and 17/01% in Farsi - English. In terms of publication period, 45/6% of the journals are monthly, 11/73% bimonthly, 73/31% quarterly and 8/50% are biquarterly. In terms of ISI impact factor, 5/87% of the journals received ISI impact factor and 89/15% of the journals are indexed in the ISC database, that 43/99% of them has ISC impact Factor. Furthermore the findings showed that generally, 579 medical journals are needed for 27841 articles of researchers.

Discussion and Conclusion: the number of scientific journals in Ministry of Health & Medical Education is very low and more journals are needed to cover the research.

Key words: Scientific journals, researchers, medical Sciences, articles.

Citation: Pashang M, Normohammadi H, Sharafi A. Estimating the number of medical science journals needed for Publishing Iranian researcher's articles. *J Manage Med Inform Sch* 2017; 3(2):168-182.

Received:2017/09/4

Accepted:2017/09/4

1. MA of Knowledge and Information Science, Central Library Shahed University, Tehran, Iran
2. Associate Professor of Knowledge and Information Science, Department of Knowledge and Information Scienc, Tehran, Iran
3. Ph.D Student of Information and Knowledge management, Tehran University, Tehran, Iran
4. Ph.D Student of Information and Knowledge management, Central Library, Shahed University, Tehran, Iran

Address: Central Library, Shahed University,

Phone: 02151214118

Email: mrpashang@yahoo.com